

Гарасим Ю.Й., кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародного менеджменту та маркетингу Українського державного університету фінансів та міжнародної торгівлі

АНАЛІЗ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ І СЕРТИФІКАЦІЇ У КОНТЕКСТІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ УКРАЇНИ ТА ЄС

Анотація. У статті проводиться аналіз сучасного стану національної системи стандартизації і сертифікації, а саме змін, що відбуваються у зв'язку із вступом у дію економічної частини Угоди про асоціацію України та ЄС, гармонізацією відповідної нормативно-правової бази України із нормами Європейського Союзу. Автор аналізує процес реорганізації національного органу стандартизації і сертифікації. У статті також розглядаються методи гармонізації, наводяться статистичні дані щодо кількості вже гармонізованих стандартів. Автор акцентує увагу на важливості підписання Угоди про взаємне визнання Україною та ЄС сертифікатів відповідності на промислову продукцію (АСАА), адже це, окрім іншого, надасть можливість українським товаровиробникам маркувати свою продукцію знаком відповідності СЕ.

Ключові слова: система стандартизації і сертифікації, технічне регулювання, стандарти, гармонізація, АСАА, знак відповідності.

Постановка проблеми. Максимальне наближення законодавства України у сфері технічного регулювання до норм ЄС сприятиме безболісному входженню на внутрішній ринок західних сусідів. Тим паче, що в умовах різкої переорієнтації із ринків збуту Російської Федерації на ринки Європейського Союзу та інших країн, загострюється проблема невідповідності наших товарів європейським/міжнародним стандартам.

Економічна частина Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (далі Угода про асоціацію) набуде чинності вже через півроку (січень 2016), але багато важливих реформ Україні ще необхідно здійснити. У рамках Угоди про асоціацію, ЗВТ+ акцент ставиться на гармонізації регуляторного середовища України з відповідними правилами та нормами ЄС. Зокрема, ЗВТ+ передбачатиме скасування імпортного мита, зниження нетарифних торговельних бар'єрів, лібералізацію ринків послуг, забезпечення прозорості та прогнозованості регулювання внутрішнього ринку України згідно з європейськими та міжнародними стандартами, наближення внутрішньої політики України, в тому числі у сфері захисту прав споживачів, до загальноприйнятих правил міжнародної та європейської практики, забезпечення двостороннього митного співробітництва тощо.

У рамках відповідних положень Угоди [1, ст. 53-58], Угоди СОТ про технічні бар'єри в торгівлі (ТБТ) Україна та країни ЄС зобов'язались зміцнювати технічне співробітництво шляхом удосконалення нормативно-правових актів та регламентів, покращення інституціональної складової, що займається питаннями метрології, стандартизації, ринкового нагляду, сертифікації та акредитації, сприяння розвитку якісної, ефективної і взаємовигідної системи стандартизації, метрології, акредитації, оцінки відповідності та ринкового нагляду в Україні [2]. Угода про асоціацію стає важливим інструментом для модернізації економіки України. Застаріла і неефективна регуляторна система гальмує розвиток підприємництва.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значна кількість сучасних зарубіжних і

вітчизняних науковців досліджують питання технічного регулювання, гармонізації стандартів, серед останніх: Дятлова В.В., Вознюк С.В. [3], Валага Л.Ю.[4], Нагорна О.О.[5], Оносова І.А. [6] та ін.

Багато уваги питанням гармонізації нормативного законодавства та перспективам національної системи стандартизації і сертифікації приділяють державні підприємства, що безпосередньо займаються проблемами сертифікації і стандартизації, а також численні проекти (як національні, так і спільні із зарубіжними) та фонди, що моніторять ситуацію з даного питання (проект ІФС «Ділове середовище та розвиток підприємництва в Україні» за фінансової підтримки Уряду Канади, «Економічний компонент Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: професійний аналіз та публічна дискусія», що реалізується Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій за фінансової підтримки Міжнародного фонду «Відродження»).

Останнім часом спостерігається посилення інтересу щодо проблем гармонізації стандартів на продовольство. Так, погоджуємось із І.А. Оносовою, яка у своєму дослідженні [6] вважає, що гармонізація нормативної бази є необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності держави на світових ринках харчових продуктів. Дослідивши групу «Харчові продукти», Оносова І.А. прийшла до висновку, що із загальної кількості 2188 стандартів гармонізованими є 656 документів, у тому числі з ISO – 394, EN – 72, ГОСТ – 130. Тобто в Україні гармонізованими є близько 30 % загальної кількості стандартів на харчові продукти.

Мета статті. У зв'язку із введенням в дію нового Закону України «Про стандартизацію» [7] та наближенням вступу у силу економічної частини Угоди про асоціацію актуальним та необхідним є аналіз основних змін у сфері національної системи технічного регулювання. Адже остання проходить період кардинальних змін, впроваджує кращу практику європейських країн, чим спричиняє суттєвий вплив на зовнішньоекономічну діяльність вітчизняних товаровиробників, які прагнуть вийти на європейські ринки збуту.

Виклад основного матеріалу. З 1 січня 2016 р. на території України замість національних стандартів поступово впроваджуватимуться європейські стандарти (евронорми). Про це йдеться в Угоді про асоціацію та наказі Міністерства економічного розвитку і торгівлі України №1493 [8]. Також в Угоді йдеться про скасування Україною дії міждержавних стандартів – ГОСТ.

Виникає думка, що модернізація виробництва відповідно до нових правил вимагає додаткових інвестицій, не кожен підприємець фінансово здатний на це, навіть не зважаючи на перехідний період. Так, дійсно, але той підприємець, що виходить на зовнішні ринки та хоче бути успішним та конкурентоспроможним, вже давно врахував та виділив відповідну статтю витрат у своєму бізнесі.

Починаючи з 2014 року більшість реформаторських зусиль у галузі спрямовується на дерегуляцію системи технічного регулювання, здійснюються кроки у напрямку адаптації українських стандартів до європейських, прийнято та внесено зміни у ряд законів серед яких: «Про стандартизацію», «Про скорочення кількості дозволів», «Про метрологію та метрологічну діяльність», «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності», «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» та інші.

Нова редакція Закону «Про стандартизацію» закладає європейські основи розвитку галузі. Так, для уникнення дублювання, ліквідовано поняття галузева стандартизація (такого поняття за кордоном не існує). Дотримання більшості стандартів, відповідно до Угоди, ставатиме добровільним. Проте, залишається невирішеним питання існування дублюючих режимів: технічні регламенти (як нормативно-правовий акт) та технічне регулювання (як процес). В англійській мові існує один термін «technical regulation» як процес.

Відбуваються зміни і у вітчизняному інституціональному середовищі стандартизації. У ЄС національними органами зі стандартизації є приватні структури. У нас же – держава. Так, з 1993 по 2002 рр. національним органом стандартизації був Держстандарт України (Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України (в галузі будівництва – Мінбудархітектури України), що був правонаступником Комітету України по стандартизації,

метрології та сертифікації і Державного комітету України у справах захисту прав споживачів.

У 2002 р. Держстандарт відповідним Указом Президента перетворений у Держспоживстандарт (Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики). Держспоживстандарт був спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері захисту прав споживачів, стандартизації, метрології, підтвердження відповідності.

У ході адміністративної реформи 2011 р. Держспоживстандарт ліквідовується, а на його базі створюється Держспоживінспекція України (Державна інспекція України з питань захисту прав споживачів) [9]. На Держспоживінспекцію України покладаються функції з реалізації державної політики з питань державного контролю у сфері захисту прав споживачів. Як бачимо, стандартизація вилучена як із назви, так і з безпосередніх основних функцій.

Проте, відповідно до нового закону «Про стандартизацію» та відповідного Розпорядження КМУ, з 2014 р. функції національного органу стандартизації виконує ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (УкрНДНЦ) [10].

Таким чином, невеличкий крок зроблено – центральним органом стає підприємство, хоча і державне. Іншими суб'єктами стандартизації відповідно до ст.8 Закону є [7]:

1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері стандартизації – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;

2) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання (стандартизації, метрології, сертифікації, оцінки відповідності, акредитації органів з оцінки відповідності, управління якістю) – Департамент технічного регулювання, що є самостійним структурним підрозділом центрального апарату Мінекономрозвитку [11];

3) технічні комітети стандартизації;

4) підприємства, установи та організації, що здійснюють стандартизацію.

Два останні суб'єкти власне розробляють стандарти, проте роль держави – все ще вагома. Уже тривалий час у ЄС «виробництвом стандартів» займається бізнес, що дозволяє швидше виводити продукцію на ринок. Держава ніколи не встигатиме за розвитком новітніх технологій і хронічно відставатиме у виробленні відповідних стандартів [12]. Це треба взяти до уваги.

Інший не менш важливий закон – Закон України «Про скорочення кількості дозволів» [13] скасовує 113 дозвільних документів і процедур, зокрема, сертифікацію, технічні умови як обов'язковий документ; технічні умови (ТУ) залишаються обов'язковими для частини харчових продуктів та підакцизних товарів.

Слід зазначити, що, відповідно до чинного законодавства, вимоги, які висувають до продукції технічні умови, повинні бути не нижчими ніж ті, що передбачені державними стандартами (ДСТУ). ДСТУ і ТУ не суперечать один одному. ТУ розробляє сам виробник, якщо на певний вид продукції взагалі не існує державних стандартів, або ж якщо йому потрібно розширити асортимент продукції, запровадити новітні розробки, вдосконалити технологічний процес, упаковку і таке інше. При цьому розробник технічних умов орієнтується на особливості свого виробництва й виходить з вигідних йому умов [14, п.3.2].

Правові та організаційні засади розроблення і застосування технічних регламентів та процедур оцінки відповідності, а також основоположні принципи державної політики у сфері технічного регулювання та оцінки відповідності регулює Закон України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» [15], який, до всього іншого, скасовує централізовану реєстрацію сертифікатів відповідності в державній системі сертифікації. Прийняття цього Закону створює законодавче підґрунтя для адаптації «вертикального (секторального) законодавства», визначеного частиною другою Додатку III до Угоди.

Верховна Рада України Законом України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» [16] гармонізувала українське законодавство з нормами ЄС у сфері безпечності та якості харчових продуктів – в ідеалі українські продукти будуть відповідати нормам ЄС. Закон передбачає уточнення термінології, уточнення видів правопорушень та адекватності міри покарання, створення єдиного контролюючого органу у сфері

безпе́чності харчових продуктів, скасування дозвільних документів та процедур, які відсутні в Європейському Союзі, запровадження європейських принципів регулювання ГМО, зокрема в частині реєстрації джерел ГМО, а не продуктів, вироблених з них.

Таким чином, у 2014 році прийнято 2313 національних нормативних документів (стандарти, ТУ, регламенти), з яких 1998 гармонізовано з міжнародними та європейськими. Загальна кількість прийнятих в Україні національних стандартів, гармонізованих з міжнародними та європейськими, становить 8849 стандартів. Фонд національних стандартів становить 29,6 тис. документів. Починаючи з 2006 р., скасовано чинність 3934 ГОСТів, що втратили актуальність, з них у 2014 році – 122 [17, с.17-18].

Залишається важливим підписання Угоди про взаємне визнання Україною та ЄС сертифікатів відповідності на промислову продукцію (Agreements on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products) (АСАА) [2, ст.57] як протокол до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. АСАА полегшить доступ на ринок шляхом усунення технічних бар'єрів в торгівлі промисловими товарами, адже імпортер платить двічі – за сертифікацію у власній країні, а потім – у нашій країні. Таким чином, кінцева ціна такого двічі сертифікованого товару збільшується, її платить наш споживач. Укладення АСАА надасть можливість:

- вільно просуватись на внутрішньому ринку ЄС без додаткових процедур оцінки відповідності, адже роботи з оцінки відповідності українських органів визнаватимуться в ЄС, Швейцарії, Норвегії, Ісландії, Туреччині та потенційно в США, Канаді, Японії, Австралії, Новій Зеландії (ці країни без додаткової сертифікації визнають товари один одного);

- отримання українськими виробниками права нанесення європейського знака відповідності СЕ (після прийняття АСАА дається 4 роки перехідного періоду для українського товаровиробника);

- вимоги українських технічних регламентів до продукції та пов'язаних процесів стануть ідентичними вимогам відповідних директив ЄС;

- взаємного визнання промислової продукції, що відповідає вимогам, згідно яких вона законно перебуває на ринку однієї зі сторін.

Щоб Україна та її виробники приєдналися до цього кола та без перепон могли продавати продукцію до ЄС, потрібно продовжувати реформувати та гармонізувати систему технічного регулювання.

Гармонізація стандарту – це приведення його змісту у відповідність з іншим стандартом для забезпечення взаємозамінності продукції (послуг), взаємного розуміння результатів випробувань і інформації, що міститься в стандартах. Розрізняють декілька методів гармонізації, один з яких – метод «обкладинки», який зводиться до перекладу обкладинки європейського чи міжнародного стандарту, а сам текст залишається на мові оригіналу. У Законі «Про стандартизацію» зафіксовано використання, окрім української, однієї з мов відповідних міжнародних або регіональних організацій стандартизації (ст.7). Недоліком іншого методу є різне тлумачення стандарту, в результаті – випуск невідповідної стандартам (або й небезпечної) продукції.

Гармонізовані (еквівалентні) стандарти можуть містити деякі відмінності: по формі, в пояснювальних примітках, в окремих спеціальних вказівках і т.п. Тому Керівництво ISO/IEC [18] пропонує такі терміни: ідентичні стандарти та уніфіковані стандарти. Ідентичні стандарти – гармонізовані стандарти, повністю ідентичні за змістом і за формою. Нерідко це точний переклад стандарту (міжнародного, регіонального), прийнятого в національній системі стандартизації. Ці стандарти можуть відрізнятися лише позначенням (шифром, кодом). Уніфіковані стандарти – це гармонізовані стандарти, які за змістом ідентичні, але відрізняються за формою подання.

У результаті гармонізації законодавства прогнозується зменшення кількості перевірок бізнесу, скасування ліцензування та сертифікації більшості видів діяльності, адже ЗВТ передбачає не лише відмову від стягнення мит та зняття технічних бар'єрів, але й взаємний доступ до ринків послуг, можливість відкриття філій, створення спільних проектів тощо.

Таким чином, гармонізовуючи з ЄС нормативно-правову базу і стандарти, Україна праг-

не перейти до так званого «роздержавлення системи стандартизації». Проте, що важливо, це може бути сприйнято як вседозволеність з боку виробників, наприклад харчової галузі: ринок захлинеється від «сирних продуктів», а не сирів, «продуктів з вмістом м'яса», а не м'ясних (у кращому разі відповідного маркування!) тощо. Тому норми ЄС слід приймати напругу, мовою оригіналу, адже у них вже давно проведено категоризацію, встановлено вимоги до найменування, маркування, традиційних технологій тощо. Виробники і постачальники повинні забезпечити виконання всіх вимог відповідних технічних регламентів перед введенням в обіг об'єктів технічних регламентів, що супроводжується декларацією про відповідність та/або сертифікатом відповідності, а також маркуванням продукції Національним знаком відповідності, якщо це передбачено відповідним технічним регламентом [19].

Висновки. Стандартизація і сертифікація не повинні створювати зайвих перешкод у торгівлі. Проте, останнім часом вони перетворюються на ефективний нетарифний засіб боротьби на зовнішніх ринках (прикладом служить заборона імпорту до РФ української шоколадної продукції).

Безперечно, гармонізація міжнародних/європейських стандартів надасть змогу національним виробникам підвищити якість своїх товарів до міжнародних вимог, забезпечити модернізацію свого виробництва, полегшити доступ на міжнародний ринок. Проте не слід забувати, що недбала гармонізація призведе до того, що будь-яка зміна у використанні європейського закону стане технічним бар'єром, перетворюючи його (документ ЄС) на зовсім інший за змістом документ. Прагнучи одностороннього визнання також слід врахувати можливість зростаючої конкуренції імпортерів.

Список використаної літератури

1. Угода про асоціацію між Україною та Європейським союзом. Урядовий портал (текст) / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344
2. Угода про асоціацію між Україною та ЄС: наслідки для бізнесу, населення та державного управління. Звіт Інституту економічних досліджень і політичних консультацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ier.com.ua/files/projects/2013/eu_ukraine/report_version_for_public_debates_2013-07-01.pdf
3. Дятлова В.В. Система технічного регулювання в Україні: етапи і механізми трансформації / В. В. Дятлова, С.В. Вознюк // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2013. – № 2 (31). – С. 144-148.
4. Валага Л.Ю. Ефективність адаптації національної системи технічного регулювання у відповідність до вимог Європейського Союзу / Л.Ю. Валага // Вісник КНУТД. – 2014. – №1. – С. 235-243.
5. Нагорна О.О. Система технічного регулювання як складова інноваційного розвитку економіки України / О.О. Нагорна // Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». – 2014. – № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3145>
6. Оносова І.А. Моніторинг і оцінка стану гармонізації національних стандартів на харчову продукцію в контексті державної політики України / І.А. Оносова // Товарознавство та інновації. – 2013. – Вип. 5. – С. 179-187.
7. Закон України «Про стандартизацію» // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 31. – ст. 1058.
8. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 1493 «Про прийняття європейських та міжнародних нормативних документів як національних стандартів України, змін до національних стандартів України та скасування національних стандартів України» від 30 грудня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua>
9. Указ Президента України «Про положення про державну інспекцію України з питань захисту прав споживачів» від 13 квітня 2011 року № 465/2011 / Головна сторінка сайту «За-

конодавство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465/2011>

10. Розпорядження КМУ від 26 листопада 2014 р. № 1163-р «Про визначення державного підприємства, яке виконує функції національного органу стандартизації» / Головна сторінка сайту «Законодавство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-%D1%80>

11. Постанова КМУ від 20 серпня 2014 р. № 459 «Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України / Головна сторінка сайту «Законодавство України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF>

12. Заворітня Г. Як виконати угоду з ЄС? Технічне регулювання та стандартизація. Інфографіка / Г. Заворітня, Д. Луценко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua>

13. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення кількості документів дозвільного характеру» // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 23. – ст. 873.

14. ДСТУ 1.3-93 «Державна система стандартизації України. Порядок розроблення, побудови, викладу, оформлення, узгодження, затвердження, позначення та реєстрації технічних умов» / Професійна нормативно-правова бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://normativ.ua/types/tdoc11.php>

15. Закон України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» / Відомості Верховної ради України. – 2014. – № 31. – ст. 1058.

16. Закон України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» // Відомості Верховної ради України. – 2014. – № 20-21. – ст. 712.

17. Звіт про виконання Угоди про асоціацію України з ЄС від 02.2015. Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247976361

18. Керівництво 2 ISO/IEC «Стандартизація и смежные виды деятельности. Общий словарь». 2004 / Офіційна веб-сторінка Міжнародної організації зі стандартизації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.iso.org/iso/iec_guide_2_2004.pdf

19. Закон України «Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності» / Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 14. – ст. 96.

*Harasym Yuliia, PhD in Economics, assos.prof.
International Management and Marketing Department,
Ukrainian University of Finance and International Trade (Kyiv)*

STANDARDIZATION AND CERTIFICATION NATIONAL SYSTEM ANALYSIS UNDER UKRAINE–EUROPEAN UNION ASSOCIATION AGREEMENT

Abstract. *The current shape of the standardization and certification system of Ukraine, especially fundamental changes connected with the economic part of the Ukraine–European Union association agreement as well as harmonization of Ukrainian legal framework to European Union norms are analyzed in this article. The author analyzes the standardization and certification national body reorganization. The article also discusses methods of harmonization; gives statistics on number of the already harmonized standards. The author emphasizes the importance of signing by Ukraine the Agreement on Conformity Assessment and Acceptance of Industrial Products (ACAA), because it, among other things, will enable Ukrainian producers to label their products CE conformity mark.*

Keywords: *standardization and certification system, technical regulations, standards, harmonization, ACAA, conformity mark.*

References

1. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta Yevropeiskym soiuzom Uriadovi portal (tekst) / Uriadovi portal. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.kmu.gov.ua/kmu/control/uk/publish/article?art_id=246581344
2. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS: naslidky dlia biznesu, naselennia ta derzhavnoho upravlinnia. Zvit Instytutu ekonomichnykh doslidzhen i politychnykh konsultatsii. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.ier.com.ua/files/projects/2013/eu_ukraine/report_version_for_public_debates_2013-07-01.pdf
3. Diatlova V.V. Systema tekhnichnoho rehuliuвання v Ukraini: etapy i mekhanizmy transformatsii / V. V. Diatlova, S. V. Vozniuk // Visnyk Donbaskoi derzhavnoi mashynobudivnoi akademii. – 2013. – № 2 (31). – S. 144-148.
4. Valaha L.Yu. Efektyvnist adaptatsii natsionalnoi systemy tekhnichnoho rehuliuвання u vidpovidnist do vymoh Yevropeiskoho Soiuzu / L.Yu. Valaha // Visnyk KNUTD. – 2014. – № 1. – S. 235-243.
5. Nahorna O.O. Systema tekhnichnoho rehuliuвання yak skladova innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy / O.O. Nahorna // Elektronne naukove fakhove vydannia «Efektyvna ekonomika». – 2014. – № 6 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3145>
6. Onosova I.A. Monitorynh i otsinka stanu harmonizatsii natsionalnykh standartiv na kharchovu produktsiiu v konteksti derzhavnoi polityky Ukrainy / I.A. Onosova // Tovaroznavstvo ta innovatsii. – 2013. – Vyp. 5. – S. 179-187.
7. Zakon Ukrainy «Pro standartyzatsiiu» / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2014. – № 31. – st. 1058.
8. Nakaz Ministerstva ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy № 1493 «Pro pryiniattia yevropeiskykh ta mizhnarodnykh normatyvnykh dokumentiv yak natsionalnykh standartiv Ukrainy, zmin do natsionalnykh standartiv Ukrainy ta skasuvannia natsionalnykh standartiv Ukrainy» vid 30 hrudnia 2014 roku [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://search.ligazakon.ua>
9. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro polozhennia pro derzhavnu inspektsiiu Ukrainy z pytan zakhystu prav spozhyvachiv» vid 13 kvitnia 2011 roku № 465/2011 / Holovna storinka сайту «Zakonodavstvo Ukrainy» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/465/2011>
10. Rozporiadzhennia KMU vid 26 lystopada 2014 r. № 1163-r «Pro vyznachennia derzhavnoho pidpriemstva, yake vykonuie funktsii natsionalnoho orhanu standartyzatsii». / Holovna storinka сайту «Zakonodavstvo Ukrainy» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1163-2014-%D1%80>
11. Postanova KMU vid 20 serpnia 2014 r. № 459 «Polozhennia pro Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy. / Holovna storinka сайту «Zakonodavstvo Ukrainy» [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF>
12. Zavoritnia H. Yak vykonaty uhodu z YeS? Tekhnichne rehuliuвання ta standartyzatsiia. Infografika / H. Zavoritnia, D. Lutsenko [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.eurointegration.com.ua>
13. Zakon Ukrainy «Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo skorochennia kilkosti dokumentiv dozvilnoho kharakteru» / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2014. – № 23. – st.873.
14. DSTU 1.3-93 «Derzhavna systema standartyzatsii ukrainy. Poriadok rozroblennia, pobudovy, vykladu, oformlennia, uzghodzhennia, zatverdzhennia, poznachennia ta reiestratsii tekhnichnykh umov» / Profesiina normatyvno-pravova biblioteka [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://normativ.ua/types/tdoc11.php>
15. Zakon Ukrainy «Pro tekhnichni rehlementy ta protsedury otsinky vidpovidnosti» // Vidomosti Verkhovnoi rady Ukrainy. – 2014. – № 31. – st.1058.

16. Закон України «Pro derzhavnyi rynkovyi nahliad i kontrol nekharchovoi produktsii» // Vidomosti Verkhovnoi rady Ukrainy. – 2014. – № 20-21. – st. 712.
17. Zvit pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu Ukrainy z YeS vid 02.2015. Uriadovyi portal [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247976361
18. Kerivnytstvo 2 ISO/IEC «Standartyzatsiia y smezhnye vydy deiatelnosti. Obshchyi slovar». 2004 / Ofitsiina veb-storinka Mizhnarodnoi orhanizatsii zi standartyzatsii. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.iso.org/iso/iso_iec_guide_2_2004.pdf
19. Закон України «Pro tekhnichni rehlymenty ta protsedury otsinky vidpovidnosti» / Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2015. – № 14. – st. 96.

*Гарасим Ю.И., кандидат экономических наук, доцент кафедры
международного менеджмента и маркетинга
Украинского университета финансов
и международной торговли*

АНАЛИЗ НАЦИОНАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ СТАНДАРТИЗАЦИИ И СЕРТИФИКАЦИИ В КОНТЕКСТЕ СОГЛАШЕНИЯ ОБ АССОЦИАЦИИ УКРАИНЫ И ЕС

***Аннотация.** В статье проводится анализ современного состояния украинской системы стандартизации и сертификации, а именно изменений, происходящих в связи с гармонизацией соответствующей нормативно-правовой базы Украины с нормами Европейского Союза, а также в соответствии с экономической частью Соглашения об ассоциации Украины и ЕС. Автор анализирует процесс реорганизации национального органа стандартизации и сертификации. В статье также рассматриваются методы гармонизации, приводятся статистические данные о количестве уже гармонизированных стандартов. Автором отмечается важность подписания Соглашения о взаимном признании Украиной и ЕС сертификатов соответствия на промышленную продукцию (АСАА), ведь это, помимо прочего, позволит украинским товаропроизводителям маркировать свою продукцию знаком соответствия СЕ.*

***Ключевые слова:** система стандартизации и сертификации, техническое регулирование, стандарты, гармонизация, АСАА, знак соответствия.*